הגדה של פסח

15/4/81

לחברים ולאורחים שלום וחג שמח !

הננו מוכנים ומזומנים לעריכת ליל הסדר שלנו, במוצאי שבת 18.4.81 .

א) החברים והאורחים היושבים בחדר האכילה המזרחי א-ב, בשולחנות מ 42-62 מוזמנים לבוא לערוך את שולחנותיהם בשעה 14^{00} (2^{00} בצהריים) .

ב) החברים והאורחים היושבים במרפסת המרכזית, בשולחנות מ 26-41 מוזמנים לבוא לערוך את שולחנותיהם בשעה 14^{30} (2^{30} בצהריים) .

ג) החברים והאורחים היושבים בחדר האכילה המערבי ג-ד, בשולחנות 1-25 ושולחנות 63 ו-64 - מוזמנים לבוא ולערוך את שולחנותיהם בשעה 15^{00} (3^{00} בצהריים).

צוות האחראים לעריכה: תמי בקר, סמדר לוריא ויונה רז ,
יחכו לכם בתוספת עזרת התורנים: נורית דגאי, אסתי מינץ, שלמה ניאגו, רותי ברקן וראובן אוליאל.
הם יערכו עבורכם 2 שולחנות לדוגמא, בכל אגף שולחן אחד- השולחנות הרזרבים .
לכל שולחן מסודר אחראי, אחד מיושבי השולחן, שיהיו בידיו הוראות בכתב לאופן העריכה על כל פרטיה ודקדוקיה .
צוות האחראים יעזור, ידריך וידאג לכל הפריטים .
משך זמן העריכה לא יהיה ממושך וישאר זמן גם לנוח ולהתארגן לקראת הסדר .
לאחר תום ארוחת הסדר, כולם יפרקו את שולחנותיהם לדוכני הפרוק, ויפרשו עליהם מפות נקיות וישימו בקבוקי יין וכוסיות לקראת החלק השני של הסדר, שיתחיל בשעה 21^{00} (9^{00} בערב) בדיוק נמרץ !!!

בסיומו של הסדר נסיר כולנו את המפות מהשולחנות, נאסוף את בקבוקי היין , הכוסיות וההגדות החדשות לדוכני הפרוק, ונתאסף במרפסת סביב הפסנתר לשירה בציבור של שירי אביב ועוד שירים יפים בתוספת קפה חם, עוגת מצות ומשקאות חריפים, כשעל-יד הפסנתר תנצח עלינו יעל תבורי .

אנו מאחלים לכולנו עריכה בצורתא נעימה ומרגשת ,
ונבוא בשעה 18^{30} בדיוק (!!!) במחלצות חג לחוג
עם כל בית אפיקים ואורחיו את הסדר שלנו .

בברכת חג שמח !

צוות פסח .

15.4.81

ל ___יונה טבן___ שלום וחג שמח !

הנך מסודר להיות אחראי/ת לעריכת שולחן מס' ___48___ בשעה ___14:00, בשבת___ 18/4

צוות האחראים על העריכה המשפחתית הם : תמי בקר, סמדר לוריא ויונה רז .

הם יעזרו לך ולחבריך לשולחן. שולחנות ערוכים לדוגמא יהיו בכל אגף של חדר-אכילה (השולחנות הרזרבים) .

תפקידיך כאחראי/ת הם :

1) עריכת שולחנך ע"י נציגי המשפחות היושבות עימך באותו שולחן .
2) הבאת המרק והכופתאות בזמן הארוחה, מן המטבח, ע"י שניים מיושבי שולחנך (לאו דוקא על-ידך) .

צוות האחראים על הפרוק והעריכה השניה: צבי לשם, אלה תדמור .

1) פרוק השולחן בגמר הארוחה ע"י כל המסובים לשולחן .
את בקבוקי היין וההגדות להשאיר על השולחן .
2) פרישת מפות נקיות ושימת כוסיות ליין על שולחנכם, כדי להכינו לחלק השני של הסדר. המפות וכוסיות היין יהיו מרוכזים ליד דוכני הפרוק בדרום שני חדרי-האכילה .
3) בסיום הסדר - איסוף בקבוקי היין, הכוסיות <u>וההגדות</u> והסרת המפות- לדוכני הפרוק.

<u>עליך ועל המסובים עימך לערוך :</u>

1) מפות לבנות .
2) ___21___ צלחות .
3) מפיות נייר לבנות שכתוב עליהן "חג שמח". לפרוש על כל צלחת .
4) קערית מרק על המפית שעל הצלחת .
5) כוסות דורלקס מעל כל צלחה, משמאלה .
6) כוסיות יין מעל כל צלחת, מימינה .
7) כפות וסכינים- מימין לצלחת; מזלגות- משמאל לצלחת; כפיות-מעל הצלחת שהראש שלהן לכיוון שמאלה .
8) מפיות נייר צבעוניות (צוות האחראים ידאג לצבע) בתוך הכוסות .
אופן סידור המפית: לפתוח את המפית מקיפוליה, לתפוש באמצע ולתת נעור קל וחצי סיבוב ולתחוב בקלות בכוס .
9) ___3___ ריכוזים של 4 תחתיות לבנות וכתומות .
10) ___2___ בקבוקי יין לבן ___2___ בקבוקי יין אדום .
11) ___2___ צלחות עם מצות .
12) ___3 כלים של___ חמוצים .
13) ___3 כלים של___ חזרת .
14) מנה שלישית, לפתן, מעל כל צלחת, ליד הכוס .
15) ___16___ הגדות של פסח .
16) לנקות את האבק מהכסאות והספסלים. דליים ומטליות יהיו בריכוז הכלים .

דף הוראות זה יהיה על כל שולחן כדי להדריך אתכם בעריכה .
אל תיפול ברוחך - בני משפחתך וידידיך לא ישאירוך לבד במערכה .

בברכת חג שמח ותודה .

צוות פסח .

הגדה של פסח

שירה בציבור:

בהלל ובשירים

בהלל ובשירים
קדמו ליל השמורים!
כוכבים עדה רקיע,
ליל התקדש-חג הופיע,
לקראתו ששים נריע
בהלל ובשירים.

כל דכפין - בריך בואך!
כל דצריך - הן פה ביתך!
בכל כוס נוצץ היין,
משמחה תזהיר כל עין.

זה הליל מה-משתנה?
מה מרנן הרננה?
זה הליל של חרותנו!
זאת היא רננת-גילנו!
הבה נקדם חגנו
בהלל, בשיר-שירים.

בְּרָכָה לְחַג.

כּוֹס רִאשׁוֹנָה

הִנְנִי מוּכָן וּמְזוּמָּן
לְקַיֵּים מִצְוַת כּוֹס רִאשׁוֹנָה
שֶׁל אַרְבַּע כּוֹסוֹת

הִנְנִי
מוּכָן וּמְזוּמָּן.

קריאה:

בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן

בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ,

בֵּין הָעַרְבַּיִם

פֶּסַח

וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה לָכֶם

לְזִכָּרוֹן

וְחַגֹּתֶם אֹתוֹ לְדֹרֹתֵיכֶם

חֻקַּת עוֹלָם

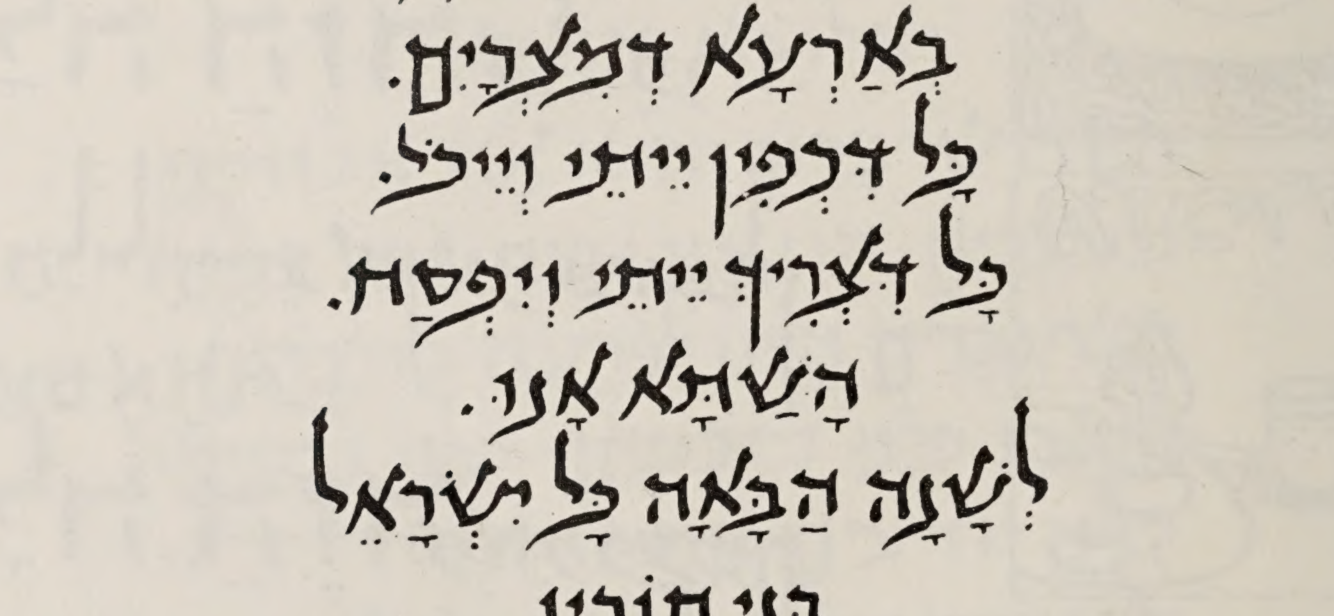
תְּחָגֻּהוּ.

שירה בציבור:

הָא לַחְמָא עַנְיָא

דִּי אֲכָלוּ אַבְהָתָנָא
בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם.
כָּל דִכְפִין יֵיתֵי וְיֵיכֹל.
כָּל דִצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח.
הָשַׁתָּא אָנִי.
לְשָׁנָה הַבָּאָה כָּל יִשְׂרָאֵל
בְּנֵי חוֹרִין
בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל:

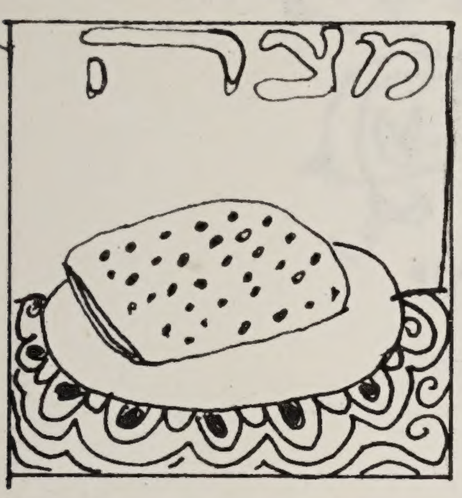

שירת ילדים:

מה נשתנה

הלילה הזה מכל הלילות:

שבכל הלילות אנו אוכלין
חמץ ומצה;
הלילה הזה כלו מצה.

שבכל הלילות אנו אוכלין
שאר ירקות;
הלילה הזה כלו מרור.

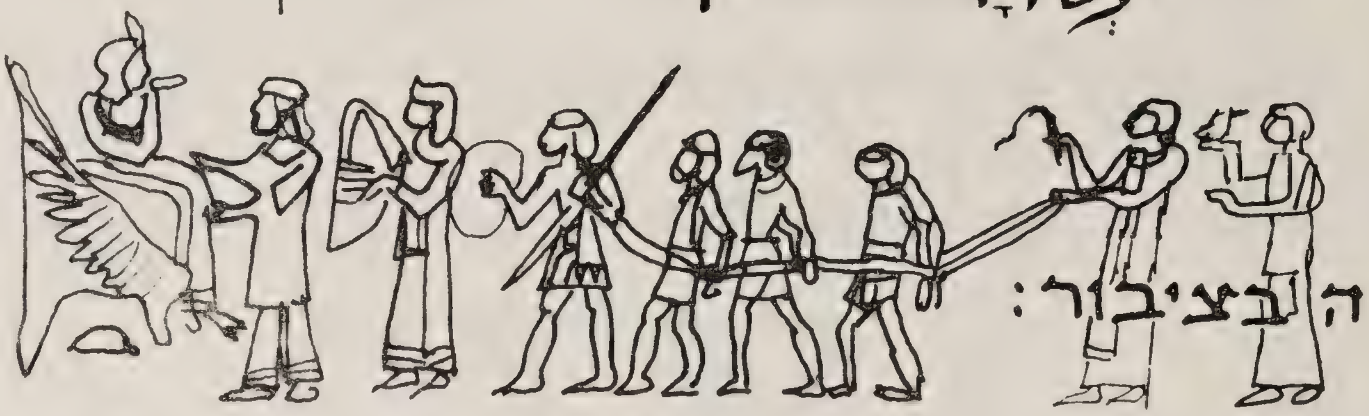
שבכל הלילות אין אנו מטבילין
אפילו פעם אחת;
הלילה הזה שתי פעמים.

שבכל הלילות אנו אוכלין
בין יושבין ובין מסבין;
הלילה הזה כלנו מסבין.

קריאה:

עבדים היינו

לפרעה במצרים · ויוציאנו יי
אלהינו משם ביד חזקה ובזרוע
נטויה ·

שירה בציבור:

עבדים היינו עתה בני חורין

קריאה:

ואלו לא הוציא
הקדוש-ברוך-הוא את אבותינו
ממצרים · הרי אנו ובנינו ובני בנינו
משעבדים היינו לפרעה במצרים:
ואפלו כלנו חכמים · כלנו נבונים ·
כלנו יודעים את התורה ·
מצוה עלינו לספר ביציאת
מצרים וכל המרבה לספר
ביציאת מצרים · הרי זה משבח:

קריאה: · פסח · מצה · ומרור.

כל שלא אמר שלשה דברים אלו
בפסח לא יצא ידי חובתו.

פסח שהיו אבותינו אוכלים,
על שום מה? על שום שפסח
הקדוש ברוך הוא, על בתי
אבותינו במצרים.

מצה זו שאנו אוכלים,
על שום מה? על שלא הספיק
בצקם של אבותינו להחמיץ

מרור זה שאנו אוכלים
על שום מה? על שום שמררו
המצרים את חיי אבותינו
במצרים.

ציבור ומקהלה:

ליל שמורים הוא ליי לכל
בני ישראל לדורותם

קריאה:

במתי מעט

בשבעים נפש ירדו אבותיך
מצרימה ועתה שמך אלהים
ככוכבי השמים לרב, שנאמר:
ובני ישראל פרו וישרצו וירבו
ויעצמו במאד מאד ותמלא
הארץ אתם.

ויקם מלך חדש

על מצרים ויאמר אל עמו:
הנה עם בני ישראל רב ועצום
ממנו: הבה נתחכמה לו פן
ירבה, והיה כי תקראנה מלחמה
ונוסף גם הוא על שנאינו
ונלחם בנו ועלה מן הארץ:

קריאה:

וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְלֹתָם - וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ.

שירה בציבור:

וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אֹתוֹ

כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ.

קריאה:

וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם

בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה: אֵת כָּל עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ.

קריאה:

וידבר משה כן אל בני ישראל
ולא שמעו אל משה מקצר-רוח
ומעבודה קשה:
ואחר באו משה ואהרן ויאמרו
אל פרעה:

שלח את עמי

ויאמר משה אל פרעה:
עודך מסתולל בעמי לבלתי
שלחם בפעם הזאת אני שולח
את כל מגפתי אל לבך ובעבדיך
ובעמך בעבור תדע.

שלח את עמי.

קריאה:

ואלו עשר מכות שלקו המצרים:

דם

צפרדע

כנים

ערב

דבר

שחין

ברד

ארבה

חשך

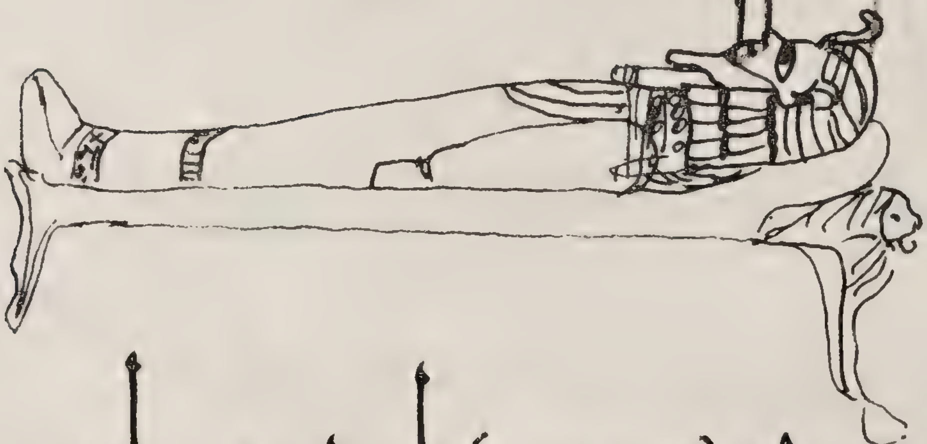
מכת בכורות

קריאה:

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה

וַיָּקָם פַּרְעֹה לַיְלָה הוּא וְכָל
עֲבָדָיו וְכָל מִצְרַיִם וַתְּהִי צְעָקָה
גְדֹלָה בְּמִצְרָיִם, כִּי אֵין בַּיִת אֲשֶׁר
אֵין שָׁם מֵת.

וַיִּקְרָא (פַּרְעֹה) לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן
לַיְלָה וַיֹּאמֶר:

קוּמוּ צְּאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי גַּם אַתֶּם
גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גַּם צֹאנְכֶם גַּם
בְּקַרְכֶם קְחוּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם וָלֵכוּ.
וּבֵרַכְתֶּם גַּם אֹתִי.

שירת סולו:

וַיִּשָּׂא הָעָם

אֶת בְּצֵקוֹ טֶרֶם יֶחְמָץ:
מִשְׁאֲרֹתָם צְרֻרֹת בְּשִׂמְלֹתָם
עַל שִׁכְמָם.

וַיֹּאפוּ אֶת הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ
מִמִּצְרַיִם עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא
חָמֵץ, כִּי גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא
יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ.

קריאה:

וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם

כִּי בָרַח הָעָם וַיֵּהָפֵךְ לְבַב פַּרְעֹה
וַעֲבָדָיו אֶל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ מַה־זֹּאת
עָשִׂינוּ כִּי־שִׁלַּחְנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל
מֵעָבְדֵנוּ: וַיֶּאְסֹר אֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת
עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ:
וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם
וַיַּשִּׂיגוּ אוֹתָם חֹנִים עַל־הַיָּם:

קריאה:

ויולך יהוה את־הים
ברוח קדים עזה כל הלילה
וישם את־הים לחרבה ויבקעו
המים: ויבאו בני ישראל בתוך הים
ביבשה והמים להם חומה מימינם
ומשמאלם: וירדפו מצרים ויבאו
אחריהם כל סוס פרעה רכבו
ופרשיו אל־תוך הים: וישב הים
לפנות בקר לאיתנו ומצרים נסים
לקראתו: וישבו המים ויכסו את־
הרכב ואת־הפרשים לכל חיל
פרעה הבאים אחריהם בים לא־
נשאר בהם עד־אחד: ובני ישראל
הלכו ביבשה בתוך הים:

אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה
וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר:

שירה בציבור:

אָשִׁירָה לַיְיָ כִּי-גָאֹה גָּאָה
סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם.

קריאה:

וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה
אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת-הַתֹּף בְּיָדָהּ
וַתֵּצֶאןָ כָל-הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ
בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלֹת:

מקהלה:

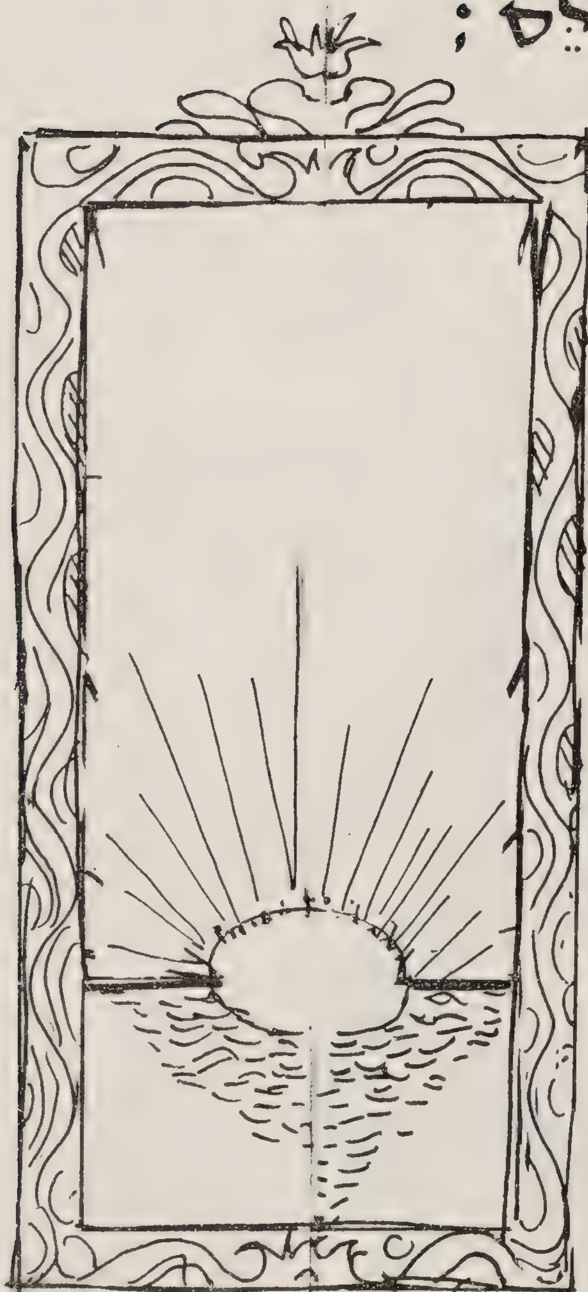
בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז.
הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו:
הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר.
הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי-צֹאן:
מַה-לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר.
הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי-צֹאן:
מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב:

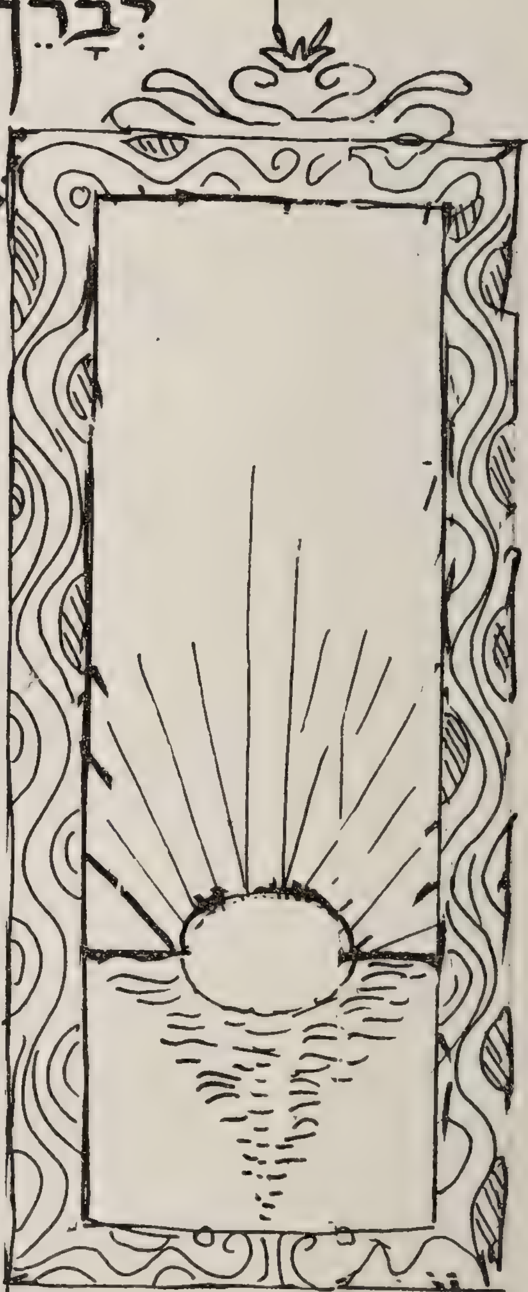

קריאה:

לפיכך

חייבים אנחנו
להודות להלל לשבח
לברך לעלה ולקלס;

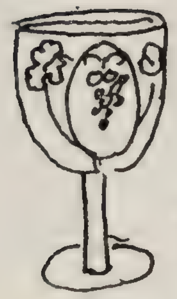
שהוציאנו

מעבדות - לחרות
מיגון - לשמחה,
מאבל - ליום-טוב,
מאפלה - לאור גדול
ומשעבוד - לגאלה

ונאמר שירה חדשה

הללויה

ציבור ומקהלה:

כּוֹס שְׁנִיָּה

הִנְנִי מוּכָן וּמְזֻמָּן

לְקַיֵּם מִצְוַת כּוֹס שְׁנִיָּה

שֶׁל אַרְבַּע כּוֹסוֹת

הִנְנִי מוּכָן וּמְזֻמָּן

קריאה:

בָּרֵךְ

עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן

וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה

וְעַל אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה וּרְחָבָה

שֶׁהִנְחַלְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ

לֶאֱכֹל מִפִּרְיָהּ וְלִשְׂבֹּעַ מִטּוּבָהּ:

קריאה:

הגיע ליל פסח

כל העולם כלו
אומר הלל.
כי בלילה הזה
אוצרות טללים
נפתחים:

מקהלה:

האל ברכנו.

האל ברכנו,
לחם לשובע תן.
הרבה יבול ארצנו
פריה תזונן.

יוצאי מצרים, זנת במן,
הב נא גם לנו, ממגד דגן.

כל מעגלינו.
דשן רב ירעפון.
ובריותיך
מאוצרך תזונן.

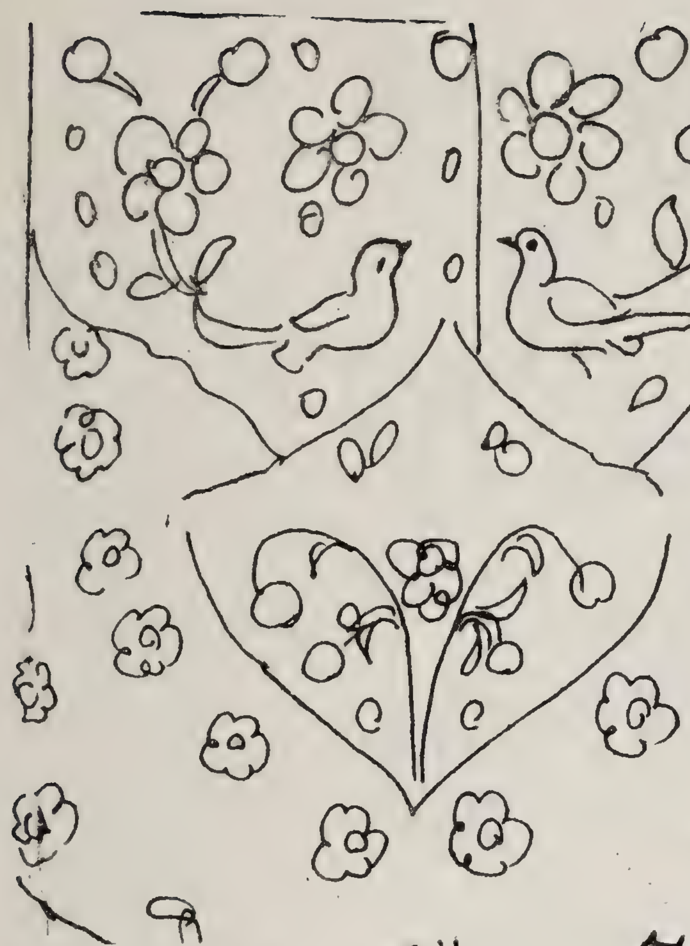
עטרנו שנת טובה ושלום
שבח נביע, נריע יום יום.

שירת סולו ומקהלה:

טַל
תֵּן לִרְצוֹת אַרְצָךְ,
שִׁיתֵנוּ בְרָכָה בְּדִיצָךְ,
רֹב דָּגָן וְתִירוֹשׁ בְּהַפְרִיצָךְ
קוֹמֵם עִיר בָּהּ חֶפְצָךְ
בְּטַל.

טַל
וְשׂוֹבַע מָלֵא אֲסָמֵינוּ
הֲכָעֵת תְּחַדֵּשׁ יָמֵינוּ
דּוֹד כְּעֶרְכְּךָ הַעֲמֵד שְׁמֵנוּ
גַּן רָוֶה שִׂימֵנוּ
בְּטַל.

טַל
צַוֵּה שָׁנָה טוֹבָה וּמְעֻטֶּרֶת
פְּרִי הָאָרֶץ לְגָאוֹן וּלְתִפְאֶרֶת
עִיר כַּסֻּכָּה נוֹתֶרֶת
שִׂימָהּ בְּיָדְךָ עֲטֶרֶת
בְּטַל.

קריאה:

כִּי הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר,
הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ;
הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ,
עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל
הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ.

הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ וְהַגְּפָנִים
סְמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ.

שירה:
כִּי הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר,

מקהלה:
הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ.

קריאה:

נֵצֵא הַשָּׂדֶה נָלִינָה בַּכְּפָרִים,
נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים נִרְאֶה
אִם פָּרְחָה הַגֶּפֶן, פִּתַּח
הַסְּמָדַר, הֵנֵצוּ הָרִמּוֹנִים.

שירה בציבור:

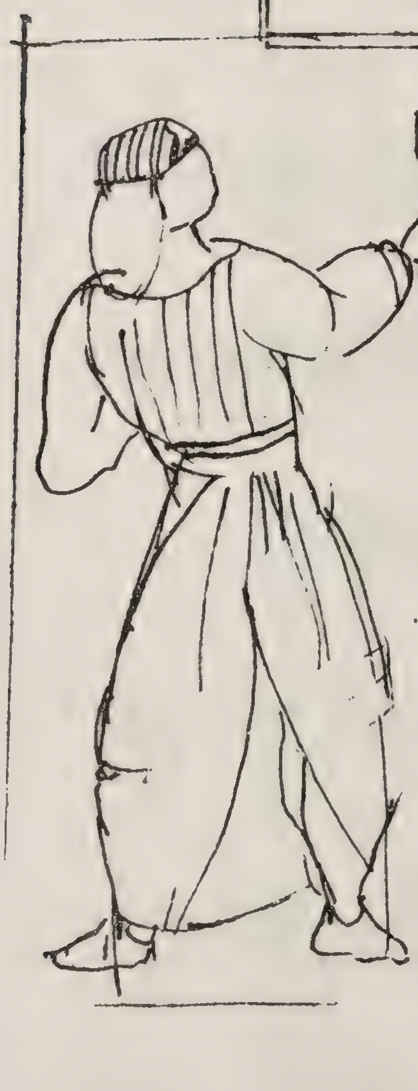
הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב.

שירה בציבור:

זָכוֹר

אֶת הַיּוֹם הַזֶּה

אֲשֶׁר יְצָאתֶם

מִמִּצְרַיִם

מִבֵּית עֲבָדִים:

כּוֹס שְׁלִישִׁית

הִנְנִי מוּכָן וּמְזֻמָּן

לְקַיֵּם מִצְוַת כּוֹס שְׁלִישִׁית

שֶׁל אַרְבַּע כּוֹסוֹת.

שירת סולו:

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין בבני־ברק והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה; עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם: רבותינו, הגיע זמן קריאת שמע של שחרית.

קריאה:

תניא: היה רבי מאיר אומר:

בשעה שישראל היו עומדים

על שפת הים היו שבטים מנצחים

זה עם זה:

זה אומר אין אני יורד תחלה

לים. וזה אומר אין אני יורד תחלה

לים. קפץ נחשון בן עמינדב וירד

לים תחלה:

קריאה:

כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה בָנִים דִּבְּרָה תוֹרָה:

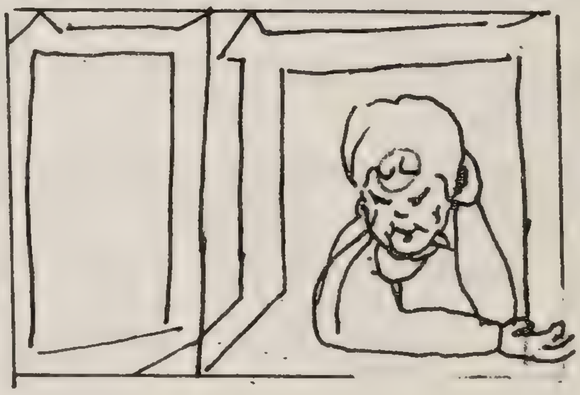
אֶחָד חָכָם

וְאֶחָד רָשָׁע

וְאֶחָד תָּם

וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאוֹל

קריאה:

חכם מה הוא אומר?

"מה העדות והחקים והמשפטים
אשר צוה יי אלהינו אתכם?" ואף
אתה אמר לו כהלכות הפסח:
אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן.

רשע מה הוא אומר?

"מה העבודה הזאת לכם?" לכם ולא
לו, ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל
כפר בעקר, ואף אתה הקהה את
שניו ואמר לו: "בעבור זה עשה יי
לי בצאתי ממצרים" לי ולא לו.
אלו היה שם, לא היה נגאל.

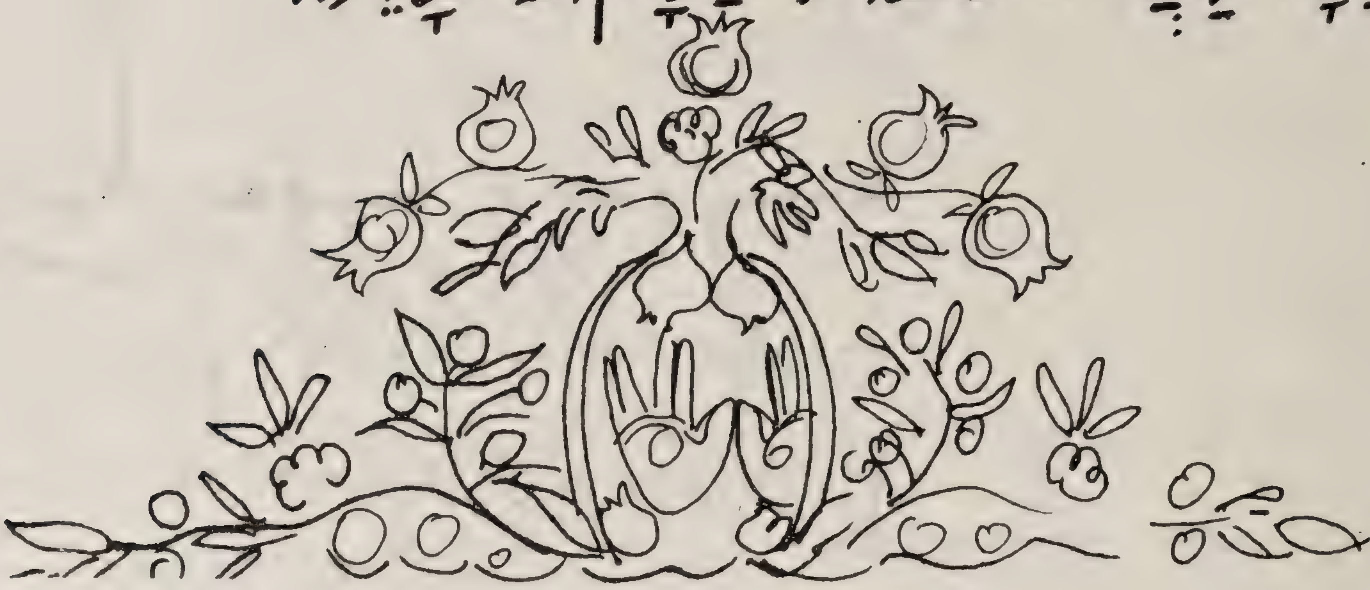
תם מה הוא אומר?

"מה זאת? ואמרת אליו: בחזק יד
הוציאנו יי ממצרים מבית עבדים".

ושאינו יודע לשאול

את פתח לו, שנאמר: "והגדת לבנך
ביום ההוא לאמר: בעבור זה עשה
יי לי בצאתי ממצרים".

כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ:

אִלוּ. הוֹצִיאָנוּ. הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם

וְלֹא עָשָׂה בָהֶם שְׁפָטִים - דַּיֵּנוּ !

אִלוּ. קָרַע לָנוּ. אֶת הַיָּם

וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ. בְּתוֹכוֹ בֶּחָרָבָה - דַּיֵּנוּ. !

אִלוּ הֶאֱכִילָנוּ. אֶת הַמָּן

וְלֹא נָתַן לָנוּ. אֶת הַשַּׁבָּת - דַּיֵּנוּ !

אִלוּ. נָתַן לָנוּ. אֶת הַתּוֹרָה

וְלֹא הִכְנִיסָנוּ. לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל - דַּיֵּנוּ. !

שירה בציבור:

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר

חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ
כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרָיִם.

קריאה:

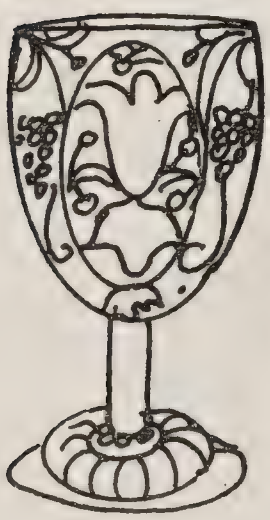

וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר:
בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה אֲד׳נָי לִי בְּצֵאתִי
מִמִּצְרָיִם, שֶׁלֹּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בִּלְבָד
גָּאַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶלָּא אַף
אוֹתָנוּ גָּאַל עִמָּהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר:
וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן
הָבִיא אֹתָנוּ לָתֶת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבוֹתֵינוּ.

שירה בציבור

והיא שעמדה

לאבותינו ולנו. שלא אחד
בלבד עמד עלינו לכלותנו. אלא
שבכל דור ודור עומדים עלינו
לכלותנו. והקדוש-ברוך-הוא
מצילנו מידם:

כוס רביעית

הנני מוכן ומזומן
לקיים מצוות כוס רביעית
של ארבע כוסות

שירה:

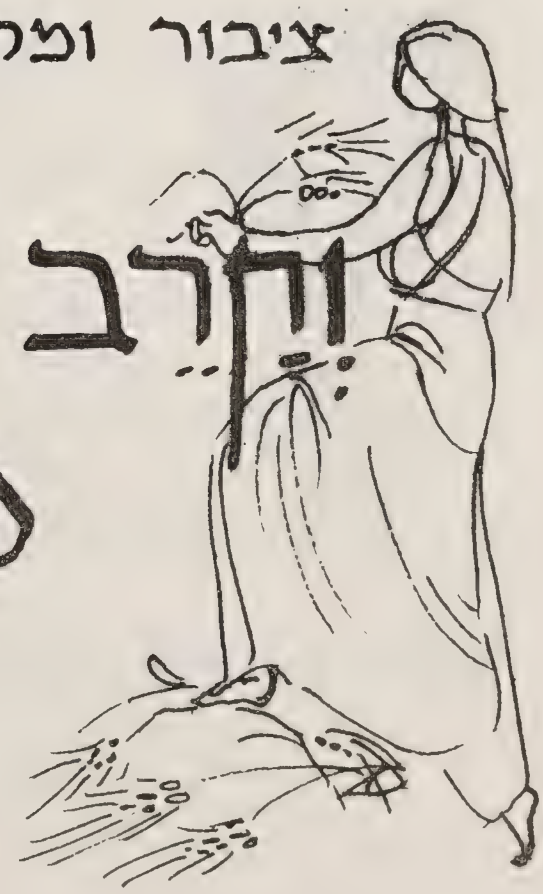
בשוב

יי את־שיבת ציון
היינו כחלמים:
אז ימלא שחוק פינו
ולשוננו רנה
אז יאמרו בגוים
הגדיל יי לעשות עם־אלה:
הגדיל יי לעשות עמנו

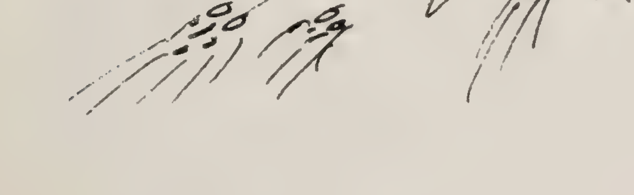

היינו שמחים:
שובה יי את־שביתנו
כאפיקים בנגב:
הזרעים בדמעה ברנה יקצרו:
הלוך ילך ובכה נשא משך־הזרע
בא־יבא ברנה
נשא אלמתיו:

ציבור ומקהלה:

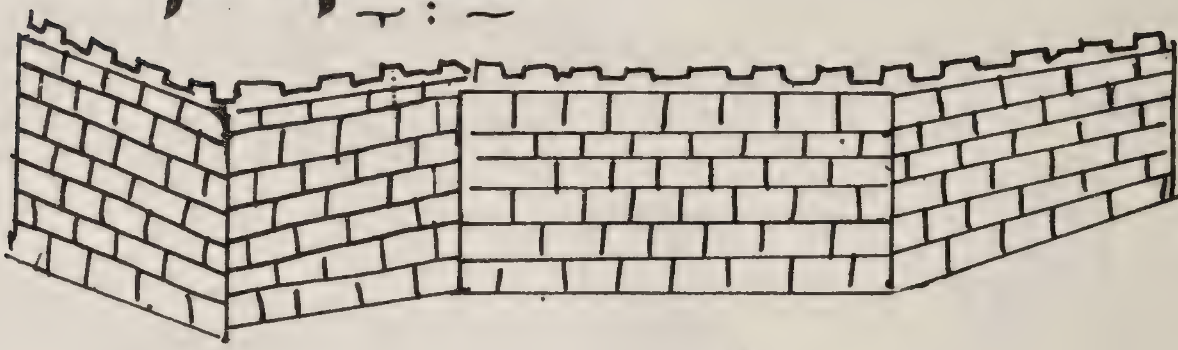
וקרב פזורינו
מבין הגוים

שירה בציבור:

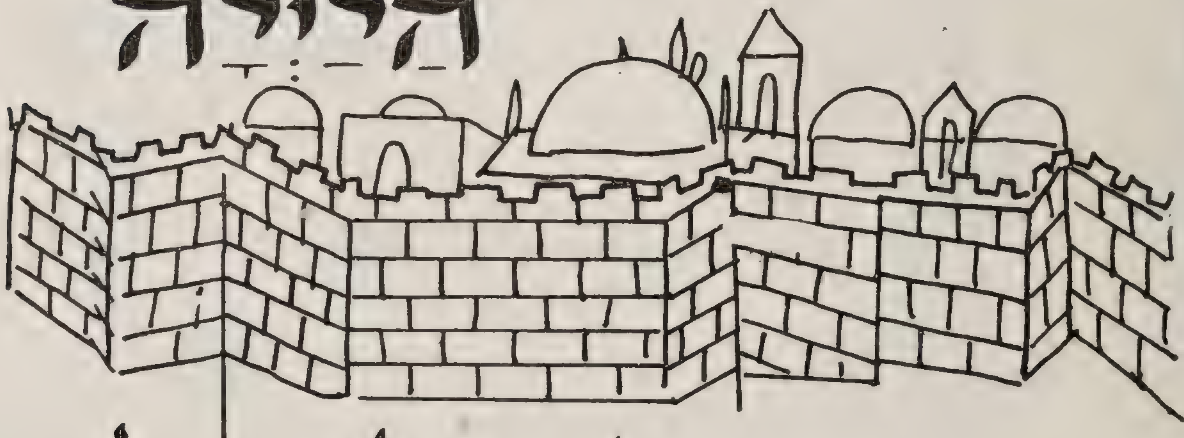
קרב יום אשר הוא לא יום ולא

לילה

רם הודע כי לך היום אף לך

הלילה

שומרים הפקד לעירך כל היום וכל

הלילה

תאיר כאור יום חשכת

לילה

ציבור ומקהלה:

אליהו הנביא

יש לנו אב זקן-פנים,
עיניו כוכבי אורים.
לבנת זקנו על מידותיו,
יורדה גלים-צחורים.

זה אליהו שעלה
ברכב למרומים
ומני אז הוא עט ובא
אלינו לפרקים.

בליל הסדר עת פותחים
הדלת רגע קט
עטוף אדרת יכנס
זה הזקן בלאט

פניו יפיקו חן והוד
עיניו תבענה רז
ומכוסו שתה ישתה
ויברכנו אז

ציבור ומקהלה:

אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי

אֵלִיָּהוּ הַגִּלְעָדִי

בִּמְהֵרָה יָבוֹא אֵלֵינוּ

עִם מָשִׁיחַ בֶּן-דָּוִד

ציבור ומקהלה:

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם

עִיר הַקֹּדֶשׁ

בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ.

שירה בציבור:

אַדִּיר בִּמְלוּכָה.

בָּחוּר כַּהֲלָכָה.

גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ:

לְךָ וּלְךָ. לְךָ כִּי לְךָ. לְךָ אַף לְךָ. לְךָ

ה' הַמַּמְלָכָה.

כִּי לוֹ נָאֶה. כִּי לוֹ יָאֶה:

יָחִיד בִּמְלוּכָה.

כַּבִּיר כַּהֲלָכָה.

לִמּוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ:

לְךָ וּלְךָ. לְךָ כִּי לְךָ. לְךָ אַף לְךָ. לְךָ

ה' הַמַּמְלָכָה.

כִּי לוֹ נָאֶה. כִּי לוֹ יָאֶה:

תַּקִּיף בִּמְלוּכָה.

תּוֹמֵךְ כַּהֲלָכָה.

תְּמִימָיו יֹאמְרוּ לוֹ:

לְךָ וּלְךָ. לְךָ כִּי לְךָ. לְךָ אַף לְךָ. לְךָ

ה' הַמַּמְלָכָה.

כִּי לוֹ נָאֶה. כִּי לוֹ יָאֶה:

שירה בציבור:

1 **אחד** מי יודע:

אחד אני יודע, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

2 **שנים** מי יודע:

שנים אני יודע, שני לוחות הברית

3 **שלשה** מי יודע:

שלשה אני יודע, שלשה אבות

4 **ארבעה** מי יודע:

ארבעה אני יודע, ארבע אמהות

5 **חמשה** מי יודע:

חמשה אני יודע, חמשה חומשי תורה

6 **ששה** מי יודע:

ששה אני יודע, ששה סדרי משנה

7 **שבעה** מי יודע:

שבעה אני יודע, שבעה ימי שבתא

8 **שמונה** מי יודע:

שמונה אני יודע, שמונה ימי מילה

9 **תשעה** מי יודע:

תשעה אני יודע, תשעה ירחי לידה

10 **עשרה** מי יודע:

עשרה אני יודע, עשרה דבריא

11 **אחד=עשר** מי יודע:

אחד=עשר אני יודע, אחד=עשר כוכביא

12 **שנים=עשר** מי יודע:

שנים=עשר אני יודע, שנים=עשר שבטיא

13 **שלשה=עשר** מי יודע:

שלשה=עשר אני יודע, שלשה=עשר מדיא

ציבור ומקהלה:

חַד גַּדְיָא

חַד גַּדְיָא דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי.
חַד גַּדְיָא. חַד גַּדְיָא:

וְאָתָא שׁוּנְרָא
וְאָכְלָה לְגַדְיָא. דְזַבִּין...

וְאָתָא כַלְבָּא
וְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא. דְאָכְלָה...

וְאָתָא חוּטְרָא
וְהִכָּה לְכַלְבָּא. דְנָשַׁךְ...

וְאָתָא נוּרָא
וְשָׂרַף לְחוּטְרָא. דְהִכָּה...

וְאָתָא מַיָּא
וְכָבָה לְנוּרָא. דְשָׂרַף...

וְאָתָא תוֹרָא
וְשָׁתָה לְמַיָּא. דְכָבָה...

וְאָתָא הַשּׁוֹחֵט
וְשָׁחַט לְתוֹרָא. דְשָׁתָה...

וְאָתָא מַלְאַךְ-הַמָּוֶת
וְשָׁחַט לְשׁוֹחֵט. דְשָׁחַט...

וְאָתָא הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא
וְשָׁחַט לְמַלְאַךְ הַמָּוֶת. דְשָׁחַט לְשׁוֹחֵט.
דְשָׁחַט לְתוֹרָא. דְשָׁתָה לְמַיָּא.
דְכָבָה לְנוּרָא. דְשָׂרַף לְחוּטְרָא.
דְהִכָּה לְכַלְבָּא. דְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא.
דְאָכְלָה לְגַדְיָא. דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי.
חַד גַּדְיָא. חַד גַּדְיָא:

ואתא שונרא

ואתא הקב״ה

ואתא כלבא

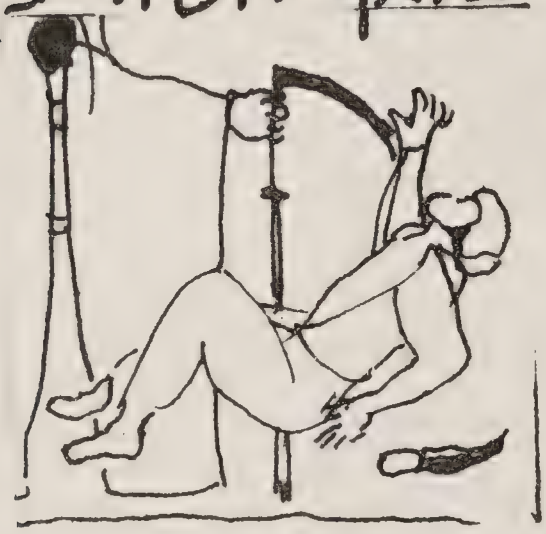

חד גדיא

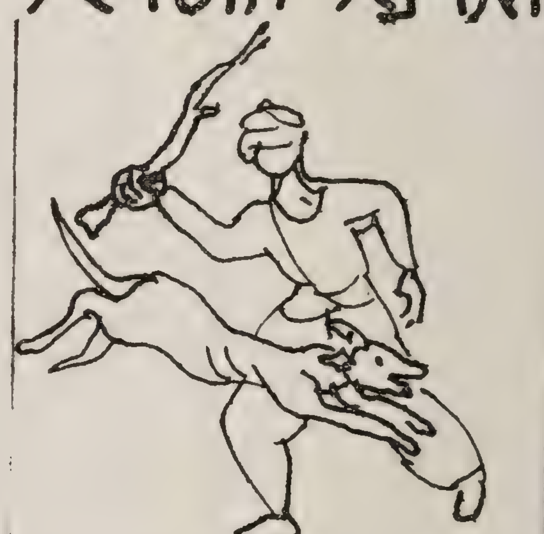

חד גדיא

ואתא מלאך המות

ואתא חוטרא

ואתא השוחט

ואתא נורא

ואתא מיא

ואתא תורא

קריאה:

חסל

סדור פסח כהלכתו.
ככל משפטו וחקתו.
כאשר זכינו לסדר אותו.
כן נזכה לעשותו.
זך שוכן מעונה.
קומם קהל עדת מי מנה.
בקרוב נהל נטעי כנה.
פדויים לציון
ברנה:

הגדה של פסח

עיטור:

עתליה הלמן

עריכה גרפית:

יונה אבן

כתב:

הגדת ה"איחוד"

דפוס:

"אלי" טבריה

קבוץ אפיקים

תשמ"א

שירון אהבה

ניסן תשמ"א

קבוץ אפיקים

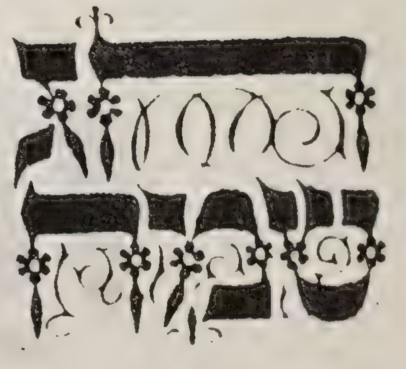
כל המסובים בשירה: ## אַדִּיר הוּא

יִבְנֶה בֵיתוֹ בְּקָרוֹב
בִּמְהֵרָה בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב
אֵל בְּנֵה אֵל בְּנֵה בְּנֵה בֵיתְךָ בְּקָרוֹב

בָּחוּר הוּא גָּדוֹל הוּא דָּגוּל הוּא
הָדוּר הוּא וָתִיק הוּא זַכַּאי הוּא
חָסִיד הוּא טָהוֹר הוּא יָחִיד הוּא
כַּבִּיר הוּא לָמוּד הוּא מֶלֶךְ הוּא
נוֹרָא הוּא סַגִּיב הוּא עִזּוּז הוּא
פּוֹדֶה הוּא צַדִּיק הוּא קָדוֹשׁ הוּא
רַחוּם הוּא שַׁדַּי הוּא
תַּקִּיף הוּא

יִבְנֶה בֵיתוֹ בְּקָרוֹב
בִּמְהֵרָה בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב
אֵל בְּנֵה אֵל בְּנֵה
בְּנֵה בֵיתְךָ בְּקָרוֹב

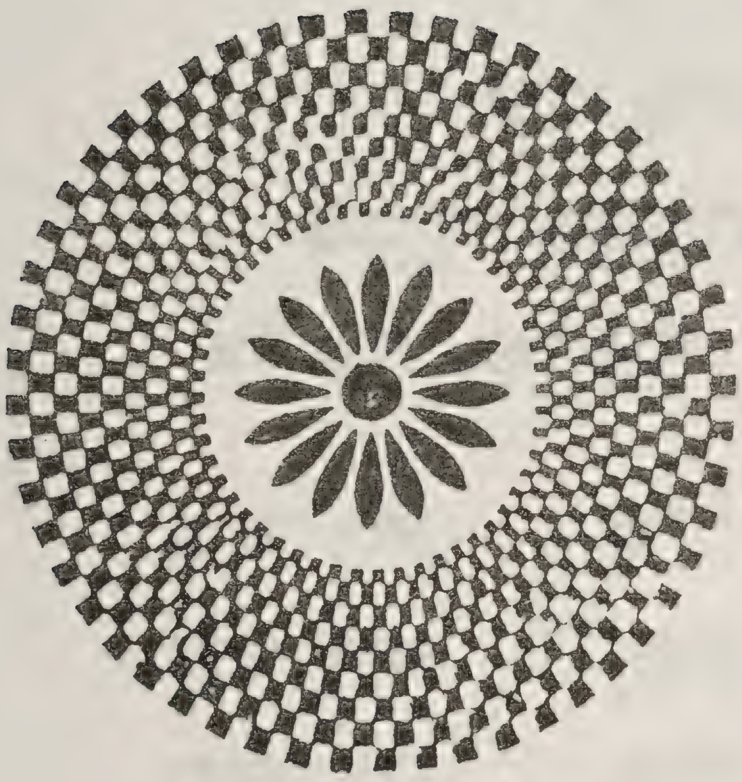

שיר האביב

מלים אהרון זאב בן-ישי
לחן מתתיהו שלם

פנה הגשם
הלך הלך לו.
ענן רקיע
חלף הלך לו.
פני אדמה
באור חמה.
השבלים זקפו
ראשיהן בקמה.
בני הרים זה אל זה
ברמה ישוררו:
שלום! שלום!
הידד! הידד!
אביב היום
ערוץ הנחל
גלים בוקע.
הומה החרש,
חדוה שופע,
מוריק הנוף
שדות לרב.
הצבעונים עלו
באדם-חן בנקיקים.
בעמקים פרחי-נוי
זה אל זה ישוררו:
שלום! שלום!
האח! האח!
אביב היום.

ניצנים נראו בארץ

מתוך שיר השירים
לחן: נחום הימן

ניצנים נראו בארץ,
עת זמיר הגיע.
כי הנה סתיו עבר,
סתיו חלף הלך לו,
הגפנים סמדר נתנו ריחם.

חג שמח!

כִּי תִנְעַם

מ.קשטן
ג'יל אלדמע

כִּי דֹאת לִקְרָאתִי עוֹלָה?-
בּוֹאִי, אֲחוֹתִי כַּלָּה,
לִבַּבְתִּינִי מִכַּלּוֹת,
יְפֵיפִית לִי,
יְפֵיפִית לִי בַּבְּתוּלוֹת.

כִּי קַלָּה אֲנִי, כִּי אֲנִי קַלָּה,
כִּי נָאוָה אֲנִי כִּבְנוֹת הָאַיָּלָה.
בּוֹאָה וְנָחוּלָה, כִּי לִבִּי אוֹבֶה
כִּי תִנְעַם בְּמָחוֹל אַהֲבָה

מִי פָּנָיו אֵלַי יָאִיר!-
זֶה דוֹדִי נַפְשִׁי יָעִיר,
שֶׁכֻּלּוֹ דָּגוּל וָעֹז.
אֲבַקְשֶׁנּוּ לִי,
אֲבַקְשֶׁנּוּ מָתַי אָז (מתי אז)

כִּי הִנֵּה דוֹדֵךְ, כִּי דוֹדֵךְ הִנּוֹ,
כִּי קָרַב אֵלַיִךְ-יֶעֱרַב חִנּוֹ.
בּוֹאִי וְנָחוּלָה כִּי לִבִּי אָבָה
כִּי תִנְעַם בְּמָחוֹל אַהֲבָה.

* * *

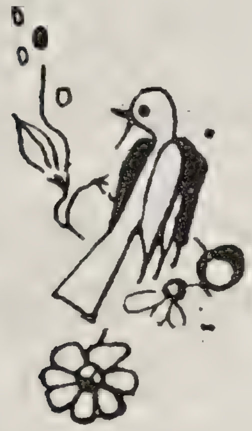
שיר השירים / הלחן: נירה חן.

אִתִּי מִלְּבָנוֹן
אִתִּי כַּלָּה, תָּבוֹאִי.
מִמְּעֹנוֹת אֲרָיוֹת
מֵרֹאשׁ שְׂנִיר וְחֶרְמוֹן

אל גינת אגוז

מלים: שיר השירים
לחן: שרה לוי-תנאי.

אֶל גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי
לִרְאוֹת בְּאִבֵּי הַנַּחַל,
לִרְאוֹת הֲפָרְחָה הַגֶּפֶן.
הֵנֵצוּ הָרִמֹּנִים.

לְכָה, דוֹדִי, נֵצֵא הַשָּׂדֶה,
נָלִינָה בַּכְּפָרִים, נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים.
נִרְאֶה אִם פָּרְחָה הַגֶּפֶן,
פִּתַּח הַסְּמָדַר.

עוּרִי, צָפוֹן וּבוֹאִי, תֵימָן,
הָפִיחִי גַנִּי, יִזְּלוּ בְשָׂמָיו,
יָבֹא דוֹדִי לְגַנּוֹ
וְיֹאכַל פְּרִי מְגָדָיו.

כי הנה הסתיו עבר

מלים: שיר השירים
לחן:

כִּי הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר
הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ
הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ
עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ

הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ
וְהַגְּפָנִים סְמָדַר.

קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי
יָפָתִי וּלְכִי לָךְ,
כִּי הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר
עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ.

קומי צאי

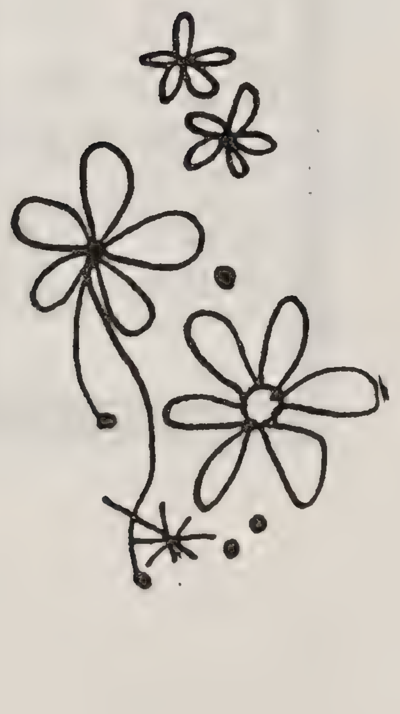
מלים: ח.נ. ביאליק
לחן: נעמי שמר

קוּמִי צְאִי, אֲחוֹתִי כַלָּה,
קוּמִי צְאִי, קוּמִי צְאִי –
בְּשׂוֹרַת אָבִיב לָךְ הֵבֵאתִי:
מֵאֲחוֹרֵי גֶדֶר גַּנִּי
נִרְאָה צִיץ, נִרְאָה צִיץ
נִשְׁמַע קוֹל הַדְּרוֹר עַל־בֵּיתִי.

עָבַר חֶסֶד־אֵל בָּאָרֶץ
עַל־כְּנַף־אוֹר, עַל־כְּנַף־אוֹר –
וּבַפְּלָגִים נָפְלָה רִנָּה:
לִבְלְבוּ בַּגַּן הָעֵצִים,
אָבִיב בָּא! אָבִיב בָּא!
הַדְבְדְּבָנִיָּה הִלְבִּינָה.

פֶּרַח דּוֹדַי נָתַן רֵיחוֹ –
וַיְחִי וַיְחִי
צְאִי בָּרְכִיהוּ בַּאֲבִיבֵךְ;
אֶת אֲבִיבִי בָּךְ אַשְׁכִּינָה
אַף־אֲנִי, אַף־אֲנִי
וַאֲבָרְכֵךְ וַאֲנִיבֵךְ.

יַחְדָּו נַפְלִיג אֶל הַשָּׂדֶה
וְאֶל הָהָר וְאֶל הַגַּיְא,
וַאֲלַקְּטָה שָׁם זְכָרִיּוֹת;
אָסֹף אֶאֱסֹף פְּנִינֵי־טָל,
פְּנִינֵי־טָל –
אֶל צַוָּארֵךְ מַרְגָּלִיּוֹת.

יַחְדָּו נֵרֵד אֶל הַמַּעְיָן,
וְכָמוֹךָ, מָלֵא רֹךְ,
עַלִּיז, בָּהִיר וַאֲוְרִירִי.
תַּחַת שְׁמֵי אֲדֹנָי
עִם הַגַּל וְעִם הַדְּרוֹר
יַזְהִיר אַף יְצַלְצֵל שִׁירִי.

בין נהר פרת ונהר חדקל

ח.נ. ביאליק / לחן: נרדי

בין נהר פרת ונהר חדקל
על-ההר מתמר דקל.
ובדקל, בין עפאיו,
תשכן-לה דוכיפת זהב.

צפור זהב! עופי, חוגי,
צאי ובקשי לי בן-זוגי.
ובאשר תמצאיהו –
כבלי אותו והביאיהו.

אך אם-אין לה חוט השני
דברי שלום אל חתני;
מה-תגידי לו? הגידי:
נפשי יוצאת אל ידידי.

אמרי לו: הגן פורח,
נעול הגן ואין פותח;
רמון בו שם יש בן עליו -
אך אין מי שיברך עליו.

©

יש לי גן

ח.נ. ביאליק
לחן נרדי

יש לי גן ובאר יש-לי,
ועלי באר תלוי דלי;
מדי שבת בא מחמדי,
מים זכים ישת מכדי.
כל-העולם ישן - הס!
נם תפוח ואגס;
אמי נמה, נרדם אבי,
ער רק אני ולבבי.
והדלי בלבבי ער,
נוטף פז אל-פי הבאר,
נוטף פז ונוטף בדלח:
דודי הולך, דודי הולך.

©

אגלי טל

מילים מ. פישבין
לחן יחזקאל ידון

אגלי טל ירעפו עם משב הרוח
השדות יעטפו ירנן משוח
נבט רך יבקע ויעור; יענו בשיר הר וגיא
ויפכו בלי גמר. שבלי העומר
ציצות בזמר ירחשו בלי אומר
שדה דגן רווי שטוף האור. רחשי דודים בלי די.
ערפילים נמוגו ואינם: יד אל יד ברטט נשלב
תכלת הרקיע זיו אביב לך שירת הלב וזמר אהבה
תביע לה. הם שי.

רועה ורועה

מ. שלם

אי-שם הרחק בין ההרים
רועה ורועה לבין עדרים.
על השקת רועה ורועה.
הוא בחליל והיא בשירה.

היא לו - הוא לה,
שתי עיניים - אהבה.
היא לו - הוא לה,
שתי עיניים - להבה

היא לו...

בא הערב, אתא הליל,
אל הבקעה ירדו לטייל.

היא לו...

שקע הירח, עלה היום,
כבה הליל, תם חלום.

היא לו...

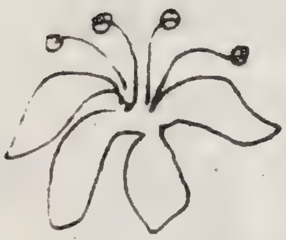

דבש

שיר ולחן: ינון נאמן

דבש נגר
כמי נהר,
הלום נשאר
עובר תמים.

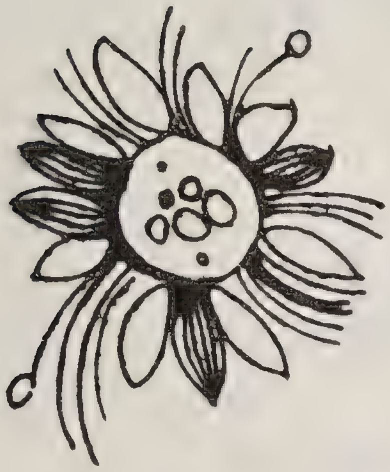
תוכו יסער,
יפעם, נזהר
פורט גל
בתוך ימים.

זיו הדבש,
חומר נגרש
מיערה לאגנים.

מתק חש
של-יום-חדש,
כל הלוקק
בעדנים.

© הוצאת "סובר"

משאת נפשו

ניצה מאנע

שמש אביב נטה ימה
עד לקצות שמים,
זיו חכלילי הוצק שמה
תאוה לעינים.

סביב תשלט שלות השקט-
עלה בל יתעורר!
על ראש גבנון בדד דומם
יושב לו המשורר.

מה-נעמת תור האביב-
הודך כי ישמיץ?
תקות אנוש כי תבאנה -
יום אל יום יביע.

רוח נואש ישוב יתי,
יחשוב רוב מחשבות,
ישכח מרך דפיון גוו,
ישאף אך נשגבות.

(ממילדרת)

לו הייתי צפור-בכנף

נ פינס, נ חפץ

לו הייתי צפור בכנף
אז עשיתי קן על ענף
ומבקר עדי ערב
עפתי, עפתי מבלי הרף.

לו הייתי דגה קטנה,
אז שחיתי לי שאננה,
במי הנהר האדירים
המזהירים כספירים.

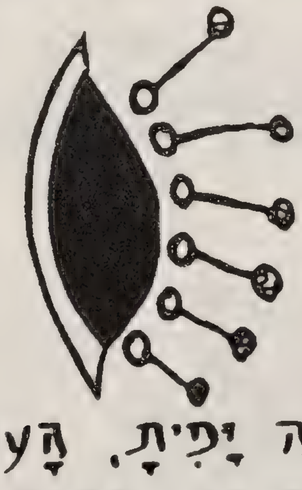
לו הייתי דבורה קטנה,
אז דאיתי אל הגנה
פה מציתי צוף ולרגעים
מכוס פרחי הדודאים.

אך הן ילד קטן אני,
עוף ושחות לא אל למדני,
רק לרקוד, לחול מחולה,
אם הימין, או השמאילה

מה יפית האביב

הלחן: א. פ. שולץ
עברית: יוסף אחאי

מה יפית, האביב!
בשדה, באחו,
הציצים יפרחו
צהלת חיים סביב!
מה יפית, האביב!
מה נעמת, האביב!

מה יפית, בקר אור!
כל ענף, כל עשב,
יגמעו טל כסף
ישתו טל, יפיצו מור!
מה יפית, בוקר אור!
מה נעמת, בוקר אור!

מה יפית, העולם!
ים דגן מתנח,
יך גלים ברוח,
ומאירים פני אגם.
מה יפית, העולם!
מה נעמת, העולם!

* *
*

פִּרְחֵי אָבִיב נִפְתָּחוּ
נֵצֵא טַיֵּל בָּאָחוּ
לְכָל לֵב חַי וְשָׁר
עוֹנֶה הֵד גַּיְא וָהָר.

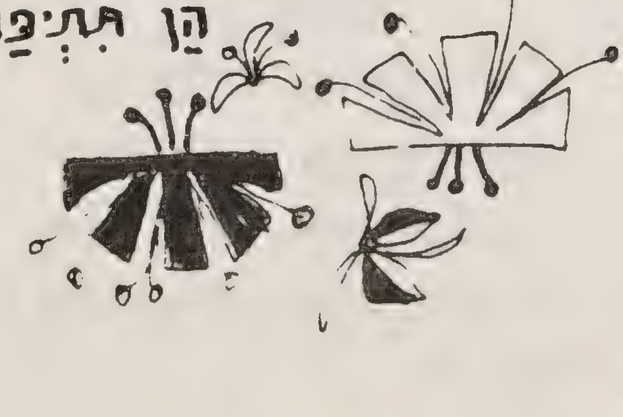
הוֹי כַּר הַדֶּשֶׁא

שיר עם צ'כי
עברית: א. דרור

הוֹי כַּר הַדֶּשֶׁא כֹּה נִרְחָב
בּוֹ צוֹמֵחַ עֵשֶׂב
הוֹי כַּר הַדֶּשֶׁא כֹּה נִרְחָב
בּוֹ צוֹמֵחַ עֵשֶׂב רָם וָרָב

מַיִם צְלוּלִים זַכִּים
חֶרֶשׁ נוֹזְלִים מַהֵר
מַטָּה סָבִיב גּוֹלְשִׁים
תַּחַת אִילָן תִּדְהָר
סַבּוּ עָלַי.

שָׁם תֵּרָאֶינָה שְׁתֵּי רִיבוֹת
הֵן תִּתְיַפַּחְנָה
שָׁם תֵּרָאֶינָה שְׁתֵּי רִיבוֹת
הֵן תִּתְיַפַּחְנָה מַר בִּדְוָי.
מַיִם צְלוּלִים...

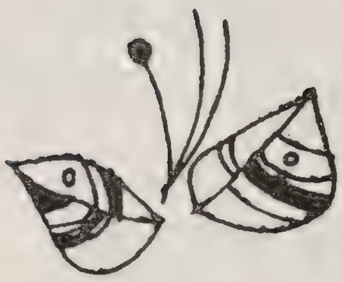

האביב

עברית שמואל בס
לחן מוצרט

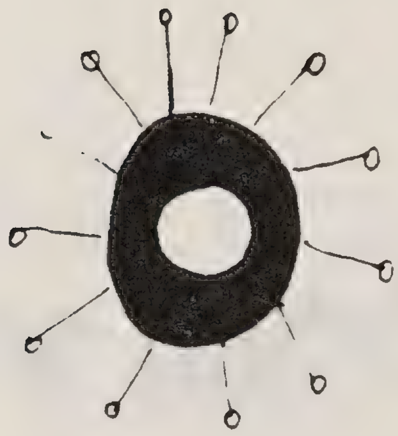
עת שמש צוחקת
נצחק ונריץ,
אביב כבר הגיע,
הגיע אביב.
לללה...

קוראת המולדת
לשוט ולשוח
עם שמש, עם רוח,
עם רוח, עם שמש.
ללל...

* * *

הימים חולפים, שנה עוברת
אבל המנגינה...
לעולם נשארת

* * *

חנן ועליזה יצאו לשדה
חנן הרועה ועליזה השה
מה מה....

עלי עץ שוקקה

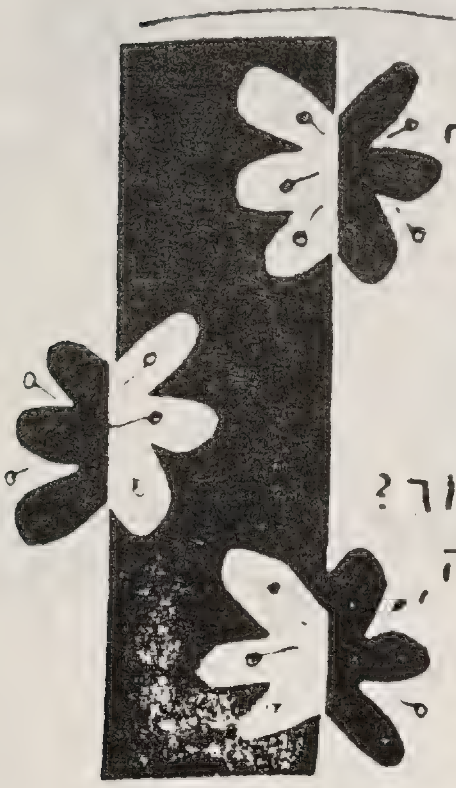
נגינה מוצרט
תרגום ש. בס

עלי עץ שוקקה
גמלי אבריכה
ילדתי החביבה
השקותם הבטיחה

כד מים צוננים
העלתה אלינו.
בוז למתלוננים
על טוב לב בנותינו.

אל החדש

נעימה עממית
עברית: ש. מלצר

אל החדש הקרוב, רוב, רוב,
לכתי לי פרחים לקטוף, טוף, טוף
ובחדש שקט הס הס, הס,
רוח קל חלף וגז, גז, גז.

נא הגידי לי צפור, פור, פור:
עד כמה שנים אספור, פור, פור?
עד מאה עשרים שנה, נה, נה,
ילדתי הקטנטנה, נה, נה!

שיר החליל

מלים: י. שנהר
לחן: מ. זעירא

הנה אחללה בחלילי
בדומית לילי.
ישמע אדם, יקשיב הצאן
לזה השיר, לזה הרן.

מני עדר תעה גדי,
לא בגדי, לא בגדי,
יען בא אל אהלי,
בצאתי אל פעלי.

ראש חכה בלאט הגדי,
ביתרי גביתדי.
חוסה נא, הגידה, אח:
היש מקום לגדי נדח?
הנה אחללה...

הילדה עם הצמות

מלים ולחן: גרשון פרנסקי

היה היתה לי ילדה קטנטונת
ולה צמות משתלבות על גב.
ואת התמירה עבות צמותיה,
נתר לבי מחשוריו ...

ובחרשה צמותיה פרמתי
חיה ירח זקן חביב,
אך עת שלכת השירה עליה
גם בלבנו גוע אביב.

היה היתה לי ילדה קטנטנת
ולה צמות משתלבות על גב.
הלוך הלכה לה ילדה קטנטנת
חלף אביב הופיע סתיו.

הוצאת "נגן"

שובך-יונים

אברהם בן זאב
אפי נצר

מה נבקש ילדתי הקטנה,
ועל מה, כן על מה, נחלום?
על שובך-יונים שם בקצה הגנה
וגג רעפים לו אדום.

שו-שו-שובך יונים
לו היה לנו מול חלוננו,
והיינו אז שנינו פתאום בודדים,
נאהב זה את זו כשתים יונים
כשתים יונינו.

שוב לא נאמר: הער שותק,
האביב על ביתנו פסח.
הנה לפתע הומה ושוקק
השובך שלי ושלך.

שו-שו-שובך יונים...

בקר יאיר את ביתנו הדל,
נשחר את פניו צוחקים;
נטבול מחדש בבשמו של הטל
נקשיב להמית היונים.

שו-שו-שובך יונים ...

טוב ללכת בדרכים

נתן יונתן

העולם עגל ופתוח
עננים בסך הולכים.
עמהם, בצעד בטוח,
טוב ללכת בדרכים!

עננים שטים ברקיע
ורחב כאור שבילם.
אם נלך -
- ודאי שנגיע
עד סופו של העולם!

בנתיבי - הרים נעפילה,
נעבר שבילי - עפר.
כל דרכינו, בטח יובילו -
לעולם
אל
זה
הכפר.

שירת הנודד

א. אשמן
מ. זעירא.

הי, ציוני הדרך,
אבנים לבנבנות,
טוב לשוט-תרמיל על שכם
אל בלי אן, הרחק לנדוד.
בין אילת ומטולה,
שם עיפתי ואשב.
פרח-חן לקטוף חפצתי
וננעץ לי קוץ בלב.
הי, ציוני הדרך...

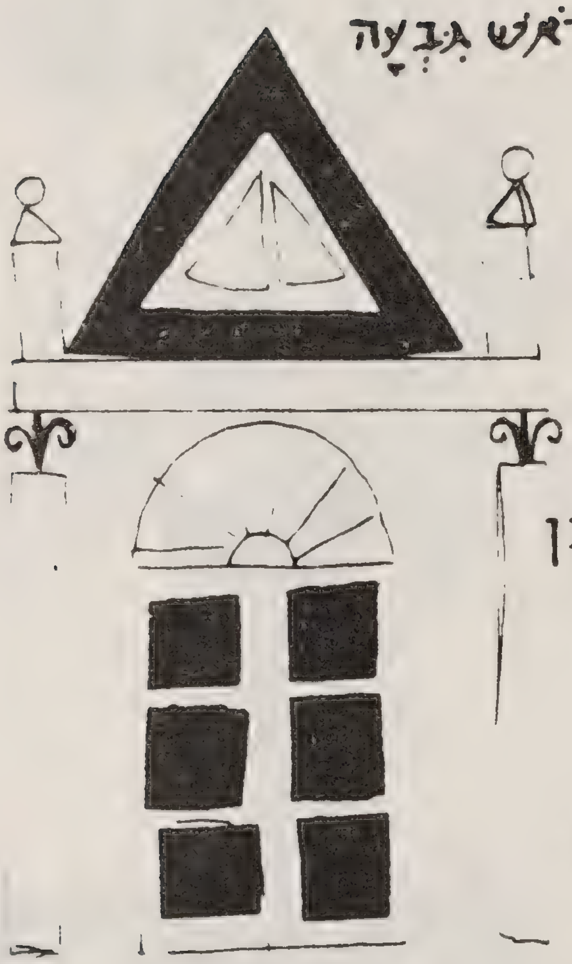
את היקום פתאום - לפתע
ערפילים הליטו לוט,
כחול מרחב גזלו מפני
שתי עינים כחולות.
הי, ציוני הדרך...
בין אילת ומטולה
תרמילי נפל בגיא...
יד רכה שם בליל חשך
גזזה מחלפותי.

הי, ציוני הדרך,
אבנים לבנבנות.
לא אמצא עוד, לא אפליגה
אל בלי אן, הרחק לנדוד.

בית חלומותי

שיר ולחן נ שמר

בבית חלומותי אשר בראש גבעה
תנור גדול אבנה ואש תמיד תבער
וחלונות שבעה וארבה גבוהה
בבית חלומותי אשר בראש גבעה

אני תנור גדול אבנה וארבה גבוהה
בבית חלומותי שלי אשר אבנה בראש גבעה

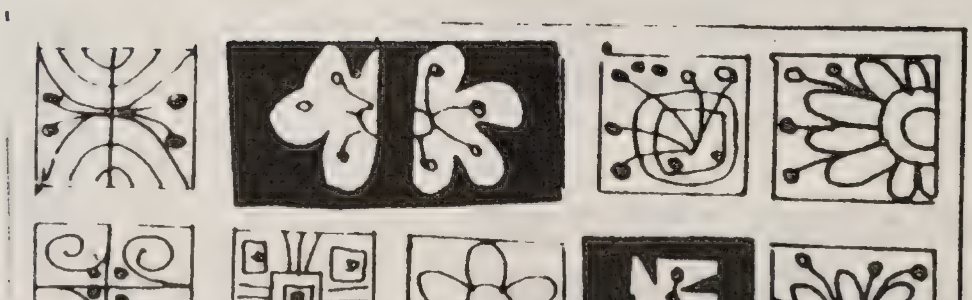
אל בית חלומותי המסיד לבן
הגפן תטפס ישר מן הבוסתן
חרוב גם תאנה יהיו לי כמובן
בבית חלומותי המסיד לבן

הגפן תטפס אלי ישר מן הבוסתן
אל בית חלומותי שלי המסיד כלו לבן

על בית חלומותי איני יודעת כלום
בכל חלומותי אפל הוא וחתום
ולי הוא מחכה בסבלנות אי-שם
אולי בראש הרים, אולי על חוף הים

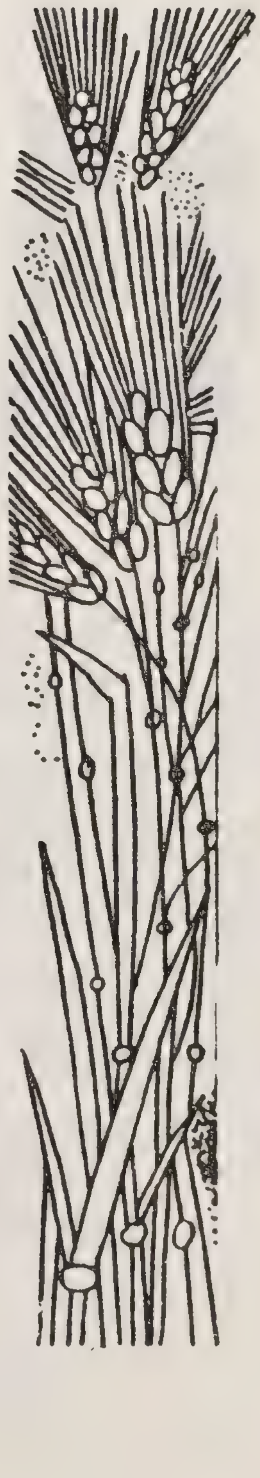
אולי הוא בית חומה נטוש ונעזב
אולי הוא צריף קטן, אולי מגדל שנהב
דבר אחד עליו ידוע לי עכשיו -
יגור בו איש אחד אשר אותי יאהב

אולי הוא צריף קטן של עץ, אולי מגדל שנהב
אבל יגור בו איש אחד אשר אותי מאד יאהב

משירי ארץ אהבתי

מלים: לאה גולדברג
לחן: דפנה אילת.

א

מְכוֹרָה שֶׁלִּי, אֶרֶץ־נוֹי אֶבְיוֹנָה -
לַמַּלְכָּה אֵין בַּיִת, לַמֶּלֶךְ אֵין כֶּתֶר.
וְשִׁבְעָה יָמִים אָבִיב בַּשָּׁנָה
וְסַגְרִיר וּגְשָׁמִים כָּל הַיֶּתֶר.

אַךְ שִׁבְעָה יָמִים הַוְּרָדִים פּוֹרְחִים,
וְשִׁבְעָה יָמִים הַטְּלָלִים זוֹרְחִים,
וְשִׁבְעָה יָמִים חַלּוֹנוֹת פְּתוּחִים,
וְכָל קַבְּצָנַיִךְ עוֹמְדִים בָּרְחוֹב
וְנוֹשְׂאִים חוֹרוֹנָם אֶל הָאוֹר הַטּוֹב,
וְכָל קַבְּצָנַיִךְ שְׂמֵחִים.

מְכוֹרָה שֶׁלִּי, אֶרֶץ־נוֹי אֶבְיוֹנָה,
לַמַּלְכָּה אֵין בַּיִת, לַמֶּלֶךְ אֵין כֶּתֶר,
רַק שִׁבְעָה יָמִים חַגִּים בַּשָּׁנָה
וְעָמָל וְרָעָב כָּל הַיֶּתֶר.

אַךְ שִׁבְעָה יָמִים הַנֵּרוֹת בְּרוּכִים
וְשִׁבְעָה יָמִים שֻׁלְחָנוֹת עֲרוּכִים,
וְשִׁבְעָה יָמִים הַלְּבָבוֹת פְּתוּחִים,
וְכָל קַבְּצָנַיִךְ עוֹמְדִים בִּתְפִלָּה,
וּבָנַיִךְ - בְּנוֹתַיִךְ חָתָן - כַּלָּה,
וְכָל קַבְּצָנַיִךְ אַחִים.

עֲלוּבָה שֶׁלִּי, אֶבְיוֹנָה וּמָרָה,
לַמֶּלֶךְ אֵין בַּיִת, לַמַּלְכָּה אֵין כֶּתֶר -
רַק אַחַת בָּעוֹלָם אֶת שִׁבְחֵךְ אֲמָרָה
וּגְנוּתֵךְ־חֶרְפָּתֵךְ כָּל הַיֶּתֶר.

וְעַל־כֵּן אֵלֵךְ לְכָל רְחוֹב וּפִנָּה,
לְכָל שׁוּק וְחָצֵר וְסִמְטָה וְגִנָּה,
מֵחָרְבַּן חוֹמוֹתַיִךְ כָּל אֶבֶן קְטַנָּה -
אֲלַקֵּט וְאֶשְׁמוֹר לְמַזְכֶּרֶת.

וּמֵעִיר לְעִיר, מִמְּדִינָה לִמְדִינָה
אָנוּדָה עִם שִׁיר וְתֵבַת־נְגִינָה
לְתַנּוֹת דַּלּוּתֵךְ הַזּוֹהֶרֶת.

רֵיחַ תַּפּוּחַ וְאוֹדֶם שָׁנִי

מלים: יורם טהרלב

לחן: נחום היימן.

שׁוּבִי צִפֹּרֶת, עַל כְּנַף הָרֵיחַ
כְּבָר בְּגַנִּי פָּתַח הַסְּמָדַר
בְּשֵׂם לִימוֹן נִצַּת הַתַּפּוּחַ
גֶּשֶׁם הָלַךְ וְחֹרֶף עָבַר.

הוֹ, מִי יָבִיא לָךְ זוֹ הָאִגֶּרֶת
מִי יִשָּׂאֵךְ כַּלָּה אֶל גַּנִּי
קֵן לָךְ אֶבְנֶה עַל בַּד וְצַמֶּרֶת
רֵיחַ תַּפּוּחַ אֹדֶם שָׁנִי.

בֹּאִי נָא בֹּאִי, צְבִיַּת הַחֶמֶד
בֶּגֶד שֶׁל טַל לָבְשׁוּ הַשָּׂדוֹת
כְּבָר הֶאְדִּימָה לָנוּ הַשֶּׁמֶשׁ
וּבִגְבִיעֵנוּ יַיִן אָדֹם.

הוֹ, מִי יָטוּס, יִדְאֶה בַּשָּׁמַיִם
מִי לָךְ יָבִיא בְּשׂוֹרַת הָאָבִיב
מִי יִשָּׂאֵךְ כַּלָּה עַל כְּנָפַיִם
מִי אֶל גַּנִּי, אוֹתָךְ מִי יָשִׁיב.

שׁוּבִי נָא שׁוּבִי, כִּי תַּם הַחֹרֶף
שַׁחַר חָדָשׁ הַקַּיִץ הֵבִיא
שׁוּבִי אֱלַי קִנֵּךְ הַצִּפֹּרֶת
שׁוּבִי צְבִיָּה אֶל עֶרֶשׂ הַצְּבִי.

הוֹ, מִי יָבִיא לָךְ זוֹ הָאִגֶּרֶת
מִי יִשָּׂאֵךְ כַּלָּה אֶל גַּנִּי,
קֵן לָךְ אֶבְנֶה, עַל בַּד וְצַמֶּרֶת
רֵיחַ תַּפּוּחַ, אֹדֶם שָׁנִי.

שִׁיר אָבִיב

מלים: ה. היינה
לחן: פ. מנדלסון
תרגום: לאה גולדברג

אַט זוֹרֶמֶת בְּנַפְשִׁי
מַנְגִּינַת הַטֹּהַר,
עוּפָה, שִׁיר אָבִיב חָפְשִׁי,
אֶל מֶרְחָב שְׁטוּף־זֹהַר.

עוּפָה נָא אֶל הַגִּנָּה
בָּהּ פְּרִיחָה הִתְחִילָה,
אִם תִּפְגֹּשׁ בְּשׁוֹשַׁנָּה
תֵּן אֶת בִּרְכָתִי לָהּ.

פֶּרַח הַלִּילָךְ

מלים: אורי אסף
לחן: נורית הירש

הַיּוֹם אוּלַי נִדְחֶה אֶת בּוֹא הַלַּיְלָה
וְלֹא נִשְׁאַף לְאוֹר כּוֹכָב
הֵן לִי וְלָךְ יֵשׁ כָּל אֲשֶׁר נִשְׁאֲלָה
הֵן בְּלִי מִילִים נֹאמַר זֹאת כִּי נֹאהַב.

שׁוֹתְקִים נֹאהַב כִּי לִי וְלָךְ
דַּי בְּלִי מִילִים שֶׁהֵן לְאֵלֶּה
אֲשֶׁר אֵינָם יוֹדְעִים לוֹמַר אַחֶרֶת
כַּמָּה יָפֶה פּוֹרֵחַ הַלִּילָךְ.

הַיּוֹם אוּלַי נִדְחֶה אֶת קֵץ דְּרָכֵינוּ
וְלֹא נִזְכּוֹר כִּי סוֹף לַכֹּל
וְהַמִּשְׁעוֹל שֶׁבּוֹ דּוֹרְכוֹת רַגְלֵינוּ
בִּשְׁנֵי קְצוֹתָיו הַדֶּשֶׁא לֹא יִבּוֹל.

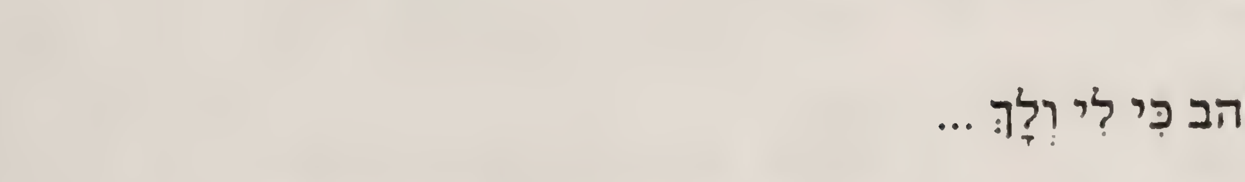
שׁוֹתְקִים נֹאהַב כִּי לִי וְלָךְ ...

הַיּוֹם אוּלַי נִדְחֶה אֶת הָעַצֶּבֶת
וְיָד בְּיָד חָבוּק נֵלֵךְ
כִּי רוּחַ כְּפוֹר וַחֲשֵׁיכָה נוֹשֶׁבֶת
בְּכָל מָקוֹם בּוֹ לֹא שָׁמְעוּ אֶת שְׁמֵךְ.

שׁוֹתְקִים נֹאהַב כִּי לִי וְלָךְ ...

הַיּוֹם אוּלַי נִדְחֶה בּוֹא הַשַּׁלֶּכֶת
וְלֹא יוּכַל לָבוֹא הַסְּתָיו
דְּרָכִים רַבּוֹת הֵן לָאָבִיב מַמְלֶכֶת
אִם רַק אוֹתָם אוֹר חִיּוּכֵךְ אָהַב.

שׁוֹתְקִים נֹאהַב כִּי לִי וְלָךְ ...

זֶמֶר שֶׁכָּזֶה

מִלִּים: יַעֲקֹב רוֹטְבְּלִיט
לַחַן: נוּרִית הִירְשׁ

זֶמֶר שֶׁכָּזֶה נוֹגֵן עַל הַשְּׂפָתַיִם,
כְּמוֹ שְׁלֹשָׁה תֻּפִּים, הוֹלֵם בְּכֹחַ בֶּחָזֶה
וְלֹא נוֹתֵן מְנוּחָה, בִּשְׁעַת הַצָּהֳרַיִם
שׁוֹרֵק כָּל־הָרְחוֹב מִין זֶמֶר שֶׁכָּזֶה.

בַּבֹּקֶר מְזַמְּרוֹת אוֹתוֹ עֲקָרוֹת הַבַּיִת,
בְּקֶצֶב הֵן תּוֹלוֹת עִמּוֹ אֶת הַכְּבִיסָה.
שָׁרִים הַסַּפָּנִים אֲשֶׁר יוֹצְאִים לַשַּׁיִט,
וְכָל הַחַיָּלִים בָּעֶרֶב בַּמַּסָּע.

זֶמֶר שֶׁכָּזֶה ...

פְּקִידוֹת בַּמִּשְׂרָדִים מְתַקְתְּקוֹת בְּקֶצֶב
מִכְתָּב וְקַבָּלָה, וְדוּ"חַ וְחוֹזֶר
וְגַם הַבּוֹס רוֹאֶה שֶׁאֵין בְּרֵרָה בְּעֶצֶם
וּמִצְטָרֵף בְּקוֹל לַבַּיִת הַחוֹזֵר.

זֶמֶר שֶׁכָּזֶה ...

עַל חוּט הַטֶּלֶפוֹן, צִפּוֹר אוֹתוֹ שׁוֹרֶקֶת
שָׁרִים לְיַד הַהֶגֶה כָּל־הַנֶּהָגִים
וְשָׁרָה לַשְּׂדֵרָה הַשֶּׁמֶשׁ הַצּוֹחֶקֶת
בַּיָּם שָׁרִים בְּלִי קוֹל אֲפִילוּ הַדָּגִים.

זֶמֶר שֶׁכָּזֶה ...

מַלְאָךְ מִסּוּלָּם יַעֲקֹב

מִלִּים: יוֹרָם טַהַרְלֵב
לַחַן: נוּרִית הִירְשׁ

בַּבּוֹקֶר אֶל דֶּשֶׁא בֵּיתִי הָרָטוֹב,
אֶל דֶּשֶׁא בֵּיתִי הָרָטוֹב,
יָרַד מִשָּׁמַיִם בְּלוֹבֶן כְּנָפַיִים
מַלְאָךְ מִסּוּלָּם יַעֲקֹב

- מֵאַיִן תָּבוֹאָה וְאָנָה תִּצְעַד?
- מֵאֶרֶץ הַנֶּגֶב אֶל אֶרֶץ גִּלְעָד.
- אֶת מִי שָׁם תִּרְאֶה, מַלְאָכֵנוּ הַטּוֹב?
- אֶת אֹהֶל עֵשָׂיו וְאֶת בֵּית יַעֲקֹב.

בְּטֶרֶם אֶפְתַּח אֶת דַּלְתִּי לִקְרָאתוֹ,
אֶפְתַּח אֶת דַּלְתִּי לִקְרָאתוֹ,
פָּרַשׂ הַכְּנָפַיִים וְעָף לַשָּׁמַיִם
- מַלְאָךְ מִסּוּלָּם יַעֲקֹב.

- חַכֵּה נָא עוֹד רֶגַע
חַכֵּה, וַאֲנִי
הִנֵּה וְאֵרֵד בַּמִּשְׁעוֹל אֶל גַּנִּי.
וּפֶרַח אֶקְטוֹף מִפִּרְחֵי הַיַּסְמִין -
הָבֵא אוֹתוֹ שַׁי לְאָחִי בִּנְיָמִין,

בצקבותיך

מילים: אהוד מנור
לחן: נורית הירש.

כִּי הָאָבִיב שׁוּב צוֹעֵד בְּעִקְבוֹתַיִךְ,
וְהַיָּרוֹק מֵצִיץ מֵחַלּוֹנֵךְ,
כִּי הַזָּהָב שׁוּב גּוֹנֵב אֶת צַמּוֹתַיִךְ,
וַאֲנוּ נִתְגַּנֵּב לִמְעוֹנֵךְ.

קִשְׁרִי לָךְ סְרָטִים
כְּחוּלִים וּוְרוּדִים,
סְרָטִים עֲלִיזִים, כָּכָה סְתָם,
זַמְּרִי לָךְ שִׁירִים
עַל יָם וְהָרִים,
הַבַּחוּרִים יֵצְאוּ מִדַּעְתָּם.

כִּי הָאָבִיב שׁוּב צוֹעֵד בְּעִקְבוֹתַיִךְ ...

לִגְמִי לָךְ הַיּוֹם
קְצָת יַיִן אָדֹם,
הוֹשִׁיטִי יָדֵךְ בִּקְלִילוּת.
טַיְּלִי בָּרְחוֹב,
רְאִי כַּמָּה טוֹב
לִשְׁמֹעַ שׁוּב שְׁרִיקוֹת הִתְפַּעֲלוּת.

כִּי הָאָבִיב שׁוּב צוֹעֵד בְּעִקְבוֹתַיִךְ ...

רִקְמִי לָךְ וִילוֹן
לִתְלוֹת בַּחַלּוֹן,
וִילוֹן אֲבִיבִי מִתְנַפְנֵף.
תִּפְרִי לָךְ חוּלְצָה
שְׁקוּפָה לְמֶחֱצָה,
נַבִּיט בָּךְ אָז מִבְּלִי לְהִתְעַיֵּף.

כִּי הָאָבִיב שׁוּב צוֹעֵד בְּעִקְבוֹתַיִךְ ...

מֵעֵבֶר הָאָבִיב

מלים ולחן:
נעמי שמר

אִם יָבְשׁוּ שְׁלוּלִיּוֹת
וְאִם פָּרְחוּ הַפַּרְדֵּסִים
אִם יָרְשׁוּ נוּרִיּוֹת
אֶת מְקוֹמָם שֶׁל נַרְקִיסִים
זֶה סִימָן שֶׁאָבִיב
כְּבָר מְטַיֵּל עַל הַכְּבִישִׁים
וְחַלּוֹן יֵשׁ לִפְתֹּחַ
וּלְסַלֵּק אֶת הַתְּרִיסִים.
צִבְעוֹנֵי עָלָה בַּוָּאדִי
חֲמוֹרִים רוֹעִים בַּנִּיר
וַאֲנִי פִּתְאוֹם שָׁמַעְתִּי
כָּל אַרְצִי דּוֹבֶרֶת שִׁיר

כִּי כָּאן הָאָבִיב הוּא בֶּן יוֹמַיִם,
כָּאן הַיָּרוֹק מָחָר יַזְהִיב
כָּל מִי שֶׁעוֹד יוֹשֵׁב בַּבַּיִת
לֹא יוֹדֵעַ שֶׁכְּבָר אָבִיב
הוּא לֹא יוֹדֵעַ שֶׁאָבִיב.

עַל פִּסְגַּת הַר הַשֶּׁלֶג
נַעֲלָה בְּיוֹם כָּחוֹל
וְיָשָׁר לְאַיֶּלֶת
נִתְגַּלְגְּלָה בְּמִשְׁעוֹל
בְּחָצֵר בְּחוּלָתָא
עַל הַדֶּשֶׁא נֵרָדֵם
וּמִשָּׁמָּה לְמַטָּה
נִתְקַדֵּם עִם הַיַּרְדֵּן
בְּחוֹרְשַׁת גִּינּוֹסָר
נְטַפֵּס עַל עֵץ תָּמָר
בָּאַרְבֵּל נְגַלְגֵּל
אֲבָנִים מֵרֹאשׁ הָהָר

כִּי כָּאן הָאָבִיב הוּא בֶּן ..

קוראים לנו ללכת

מלים: יוסי גמזו
לחן: אפי נצר

שׁוּב רוֹעֵם בַּכְּבִישִׁים מִצְעָדֵנוּ,
וּמַגְבִּיר הַתַּרְמִיל טִלְטוּלָיו;
שׁוּב הָעֵמֶק נִפְרַשׂ לְרַגְלֵינוּ,
וְהָרֶכֶס נִישָּׂא מֵעָלָיו.
אַךְ אַשְׁרֵי שֶׁצָּעַד עִמָּדֵנוּ,
וְיָכוֹל לִשְׁנֵיהֶם בְּרַגְלָיו.

כִּי צְחוֹק פִּרְחֵי הַבָּר
כְּבָר מִתְגַּלְגֵּל בַּמִּדְרוֹנוֹת,
וְנָסוּ הַגְּשָׁמִים וְהַשַּׁלֶּכֶת;
וְאֶלֶף מִזְמוֹרִים בַּמֵּימִיּוֹת וּבַגְּרוֹנוֹת
קוֹרְאִים, קוֹרְאִים לָנוּ לָלֶכֶת.

שׁוּב כְּאָז מְתוּקִים הֵם הַמַּיִם
הַגּוּמְעִים בְּסִתְרֵי חֲנָיוֹת;
שׁוּב כְּאָז מְשַׁגְּעִים אֶת הָעַיִן
הַדְּשָׁאִים בְּעִמְקֵי גֵּאָיוֹת,
כִּי פִּי שֶׁבַע אַרְצִי נִפְלָאָה הִיא
לָמוֹד אֶת יוֹפְיָהּ בִּפְסִיעוֹת.

כִּי צְחוֹק פִּרְחֵי הַבָּר ...

צוחקת צמרת היער

מלים: זרובבל גלעד
לחן: דוד זהבי

צוֹחֶקֶת צַמֶּרֶת הַיַּעַר
מוּל לֶטֶף מוּפָּז שֶׁל חַמָּה;
בְּאָחוּ מֵעֵבֶר לַדֶּרֶךְ
רוֹעַת־אֲוָזִים נִרְדָּמָה.

וַעֲבִים מַפְלִיגוֹת בָּרָקִיעַ,
קִילוֹן עַל הַבְּאֵר מְדַדֶּה;
אִכָּר בְּחֻלְצָה מְאַדֶּמֶת
אוֹלֵם אֲלוּמוֹת בַּשָּׂדֶה.

יַלְדָּתִי צְלוּלַת הָעֵינַיִם,
יַלְדָּה זְהוּבַת הַצַּמָּה –
אַל תִּתְּנִי לוֹ לַקֶּסֶם הַגּוֹיִי
לִמְשׁוֹךְ אֶת לִבֵּךְ בְּעָרְמָה.

הַדְּלִי עַל הַבְּאֵר מְטַפְטֵף לוֹ,
צְחוֹקֵךְ מְלַבְלֵב בַּחֲרָשָׁה –
הָאִכָּר בַּשָּׂדֶה מִתְמַתֵּחַ;
רָעָה שְׁתִיקָתוֹ וְקָשָׁה.

הַדְּלִי עַל הַבְּאֵר מְטַפְטֵף לוֹ
בְּאָחוּ רוֹגְזָה הָרוֹעָה;
הַבְּאֵר, הַשָּׂדֶה וְהַיַּעַר,
לֹא לָךְ הֵם לֹא לָךְ הַזָּרָה.

יַלְדָּתִי צְלוּלַת הָעֵינַיִם,
יַלְדָּה זְהוּבָה וּרְנוּנָה –
מִתַּחַת לַקֶּסֶם הַגּוֹיִי
מַאֲכֶלֶת רוֹצַחַת טְמוּנָה!

על ענפי שיטה

מלים: נתן יונתן
לחן: עממי

עַל עַנְפֵי שִׁטָּה רָדָה עֲלָטָה
עַלְעַלֶּיהָ רוּחַ עִלְעֵל,
וּבַעֲלָטָה, שָׁם יָשְׁבָה כִּתָּה
וְזִמְּרָה לָךְ שִׁיר, יָעֵל:

נִצְפֶּה וּנְיַחֵל, זִיו עֵינַיִךְ, יָעֵל
הוּא רָחוֹק רָחוֹק עוֹד יָהֵל
עִם הַשַּׁחַר הַצּוֹהֵל.

בֵּין סִבְכֵי שִׁטָּה נָחָה עֲלָטָה
הַשּׁוּעָל נוּגוֹת מְיַלֵּל.
וּבָעֲלָטָה נִרְדְּמָה כִּתָּה
רק שירך עוד מצלצל.

מֵעַנְפֵי שִׁטָּה גָּזָה עֲלָטָה
עַלְעַלֶּיהָ בֹּקֶר טִלְטֵל
אֶל מֶרְחַב שָׂדוֹת צָעֲדָה כִּתָּה
וְזִמְּרָה אֶת שְׁמֵךְ, יָעֵל:

נִצְפֶּה וּנְיַחֵל, זִיו עֵינַיִךְ, יָעֵל.
הוּא רָחוֹק רָחוֹק עוֹד יָהֵל
עִם הַשַּׁחַר הַצּוֹהֵל ...

שירון אביב

קיבוץ אפיקים

לוקט מתוך שירוני מועדון הזמר
בעמק-הירדן
והשירון "מה יפית האביב" של
ועדת התרבות הבינקיבוצית
ע"י יואל תבורי

עיצוב גרפי: יונה אבן
דפוס אופסט "אלי" טבריה

חג שמח